

Enheten för miljöanalys och miljöplanering
Annika Lindström

Tullinge båtsällskap
Vråkstigen 12
144 44 Tullinge

Bidrag till Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) till projektet *Skrovrent*

Beslut (preliminärt)

Med stöd av förordningen (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA-förordningen) beslutar Länsstyrelsen i Stockholms län att bevilja bidrag med högst **180 350 kronor** till Tullinge Båtsällskap, org.nr 812800-3889, till det lokala vattenvårdsprojektet *Skrovrent*.

Projektet ska genomföras under tiden 15 maj 2018 – 31 dec 2019.

Länsstyrelsen kommer att besluta om bidragets slutliga storlek när slutrapporten har godkänts och det ekonomiska utfallet är klart.

För beslutet gäller följande **villkor**:

- Bidraget får endast användas för de ändamål som ansökan avser och projektet ska utföras enligt ansökan.
- Bidraget får inte överstiga **80** procent av de stödberättigande kostnaderna.
- Endast 75 % av bidraget betalas ut innan projektet slutrapporterats. Resterande 25 % av bidraget betalas ut i samband med godkänd slutrapportering.
- **För att kunna göra anspråk på de resterande 25 % av bidraget ska slutrapporten vara Länsstyrelsen tillhanda senast den 31 januari 2020.**
- Rapportering ska ske i enlighet med bestämmelserna i LOVA-förordningen.
- Eventuella förändringar i projektet skall anmälas skriftligt och godkännas av Länsstyrelsen innan de genomförs.
- Faktiska kostnader samt kostnad för arbetstid (såväl kommunal som inköpt och ideell) ska verifieras. Länsstyrelsen kräver att se kvitto eller fakturaunderlag för ekonomisk bidragsuppföljning.
- I alla dokument som framställs inom projektet ska det tydligt stå att ”Detta projekt har medfinansierats genom statsstöd till lokala vattenvårdsprojekt förmedlade av Länsstyrelsen i Stockholm”. Det gäller böcker, rapporter, broschyrer, informationstavlor, pressmeddelanden, hemsidor m.m.
- I den mån trycksaker, rapporter etc blir ett resultat av verksamheten ska två exemplar inlevereras till Länsstyrelsen. Den ska också levereras digitalt, gärna som pdf. Sådan dokumentation tillhör den som sökt bidrag. Det ska emellertid framgå (i varje dokument) att dokumentationen, inklusive fotografier, fritt får användas och spridas av Länsstyrelsen och andra aktörer.

Datum
2018-05-15

Beteckning
501-50188-2017

- **Vid sanering av båtottenfärg se *Bilaga 1. Villkorsändring för LOVA-bidraget för bottenfärgsanering vid höga bly- eller tennhalter (TBT) på båtskrov***

Redogörelse för ärendet

Ansökan om LOVA bidrag inkom till Länsstyrelsen i Stockholms län 2017-11-30. Bidragsbeloppet var initialt på 180 350 kronor för sanering av 50 båtar.

Länsstyrelsen beslutade att bevilja maximalt 180 350 kr i bidrag för sanerings- och målningsarbetet (inklusive övriga utgifter och egen tid).

Länsstyrelsen i Stockholms län beviljar för år 2018 maximalt 5000 kr per båt vid saneringsmetod som överensstämmer med den som Tullinge Båtsällskap valt att använda för sin sanering. Maximalt bidragsbelopp är 80 % av stödberättigad kostnad och i det här fallet når projektet maxbeloppet för LOVA-stöd. Därmed beviljas bidrag med högst 180 350 kronor till 50 båtar (80% av projektets redovisade preliminära kostnad).

Motiv till beslut

Länsstyrelsen bedömer att projektet uppfyller kraven enligt förordningen (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA).

Projektet är angeläget att genomföra för att minska miljöpåverkan från fritidsbåtar, genom minskad spridning av miljögifter från båtottenfärg.

Projektet bidrar till att uppfylla miljömålen En giftfri miljö och Levande sjöar och vattendrag.

Utbetalning

Utbetalning av bidrag sker enligt följande plan.

Direkt efter beslut betalar Länsstyrelsen ut 67 625 kronor (37,5 procent av bidraget) till bankgiro 470-6206, som ni har angivit i er ansökan.

Efter godkänd delredovisning av projektet för tiden 15 maj 2018 – 31 december 2018 betalas 2019-års bidrag ut, dvs 67 625 kronor (37,5 procent av bidraget). Delredovisningen ska inkomma till Länsstyrelsen senast den 30 januari 2018.

När slutrapporten granskats och länsstyrelsen beslutat om slutgiltigt bidrag betalar Länsstyrelsen ut återstående belopp, maximalt 45 100 kronor (25 procent av bidraget).

Länsstyrelsen kan kräva att det utbetalade bidraget helt eller delvis återbetalas, enligt 13 § förordningen (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt, om det inte använts i enlighet med detta beslut.

Övriga upplysningar

Datum
2018-05-15

Beteckning
501-50188-2017

Länsstyrelsens prövning av ansökan omfattar endast bestämmelser i förordningen (2009:381) om statliga bidrag till lokala vattenvårdsprojekt. Länsstyrelsen vill upplysa om att detta beslut inte befriar sökanden från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som bidraget avser. Krävs samråd, dispens, anmälan, tillstånd eller avtal enligt annan lagstiftning för genomförandet av projektet åligger det bidragsmottagaren att söka om detta i särskild ordning.

Innan saneringsåtgärden utförs ska berörd tillsynsmyndighet kontaktas.

Sanering ska ske enligt villkor i *Bilaga 1. Villkorsändring för LOVA-bidraget för bottenfärgsanering vid höga bly- eller tennhalter (TBT) på båtskrov*

Bifogad checklista från Stockholms stad ska användas och skickas till miljöförvaltningen.

Genererat avfall från saneringsåtgärderna ska omhändertas som farligt avfall och lämnas till godkänd mottagare.

Blanketter och anvisningar för slutrapportering hittar ni på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/stockholm/LOVA.

Enligt 16 § förordningen (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt kan detta beslut inte överklagas.

I den mån inte annat framgår ska dokumentation – redovisningar, rapporter etc – skickas till

Länsstyrelsen Stockholm

Box 22067

104 22 Stockholm

samt/alt

stockholm@lansstyrelsen.se

Omfattning av beslutet och prövningen av ansökan

Detta beslut avser endast Länsstyrelsens prövning av ansökan enligt bestämmelserna i förordningen om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt. Om därutöver en prövning eller anmälan enligt annan lagstiftning krävs för genomförande av detta projekt, måste detta sökas i särskild ordning.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Anders Lindblom med handläggare Annika Lindström som föredragande.

Kopia till: Akten & Havs- och Vattenmyndigheten

Bilaga 1. Villkorsändring för LOVA-bidraget för bottenfärgsanering vid höga bly- eller tennhalter (TBT) på båtskrov

LOVA-bidrag får ges till åtgärder som minskar spridning av miljögifter från fritidsbåtar. Därför har det tidigare ansetts gälla all borttagning av giftiga båtbottnfärger. Efter diskussioner omkring de positiva effekterna av denna typ av åtgärder har Länsstyrelsen övervägt hur saneringen kan utföras för att inte utgöra en risk för miljö eller hälsa. Länsstyrelsen har tagit emot en del synpunkter och haft diskussioner med experter inom området. Därefter har Länsstyrelsen beslutat att en villkorsändring för sanering av båtbotten är befogad och syftet är att den ska leda till en acceptabel risk för miljö och hälsa.

Eftersom det är helt avgörande vilka farliga ämnen som finns på de båtskrov som ska saneras, behöver kunskap finnas om vilka ämnen det är som ska avlägsnas.

För båtar med de biocidverksamma ämnena zink, koppar och föreningar som inte innehåller tenn eller bly i halter som överskrider gränsvärden nedan är det acceptabelt att avlägsna färgen i enlighet med Stockholms stads checklista för verksamheten på båtuppställningsplatser utomhus. Ett mindre spill som trots skyddsåtgärderna i enlighet med stadens checklista kan ske anses då vara en acceptabel risk ur miljö- och hälsoskyddssynvinkel.

För båtar med ämnena bly- och tennorganiska föreningar vid halter som överskrider gränsvärden nedan anser Länsstyrelsen att även ett mindre spill vid saneringsarbetet kan orsaka så omfattande miljöskador eller hälsorisker att det inte är lämpligt att avlägsna dessa ämnen från båtskrov utan att följa nedan ställda kriterier, även vid yrkesmässig hantering.

Båtar med konstaterade tennhalter på skrovet som överskrider gränsvärden nedan kommer bara få LOVA-bidrag om sanering utförs enligt kriterium 1) eller 2) nedan. Se för en närmare specifikation av kraven under rubriken *Tenn- och blysanering*. Tidigare har villkoret inte varit så specifikt och de nya kraven får konsekvenser för de som söker LOVA-bidrag för att minska spridningen av miljögifter från fritidsbåtar.

Om man inte vet vilka båtbottnfärger som båtskrovet målats med, och alltså inte vet vilka kemiska ämnen man har på sitt båtskrov, bör en XRF-mätning användas. Resultatet visar vilka ämnen som finns på skrovet och i vilken relativ halt de förekommer. När mätresultatet uppvisar halter bly eller tenn som understiger gränsvärden nedan för dessa ämnen kan LOVA-bidrag medges för sanering av båtskrovet utomhus med hantering enligt Stockholms stads checklista.

Gränsvärdet för bly (grundämnet) är satt till 100 mikrogram bly per kvadratcentimeter yta.

Datum
2018-05-15

Beteckning
501-50188-2017

Gränsvärdet för tenn (grundämnet) är satt till 100 mikrogram tenn per kvadratcentimeter yta.

Halter av tennorganiska föreningar kan anges som halt av katjonen, halt av föreningen eller halt av grundämnet tenn. XRF-mätning genererar ett värde som indikerar halten av ämnet per kvadratcentimeter.

Räkneexempel: TBT-miljö kvalitetsnorm ytvatten

Utsläpp av mycket små mängder tributyltenn (TBT) kan sänka miljö kvalitetsparametern för det ämnet i en vattenförekomst från god status till icke-god genom att överskrida gränsvärdet.

För ytvatten har EU beslutat om en miljö kvalitetsnorm (gränsvärde) för årsmedelvärdet av tributyltenn på 0,2 nanogram TBT/liter. Miljö kvalitetsnormen för den maximala halten är 1,5 nanogram TBT/liter. Dessa värden anger när undersökta skadliga effekter på växter och djur som lever i vatten börjar uppträda.

För belysa denna problematik går det att använda Drevviken, en sjö i Tyresåns vattensystem med en yta på 554 ha och en vattenvolym på 37 miljoner kubikmeter, som exempel. Till denna sjö räcker det med att släppa ut 7,4 gram TBT och fördela denna mängd jämt på hela sjövolymen för att nå upp till gränsvärdet för tillåtna årsmedelhalt 0,2 ng TBT/l i hela sjön. Det kan egentligen inte direkt likställas med att TBT når vattnet i form av dammpartiklar/färgflagor innehållande TBT men det säger ändå något om hur liten mängd som behöver tillföras en sjö för att gränsvärdet för god status med avseende på TBT överskrids i sjön. När det gäller TBT i båtbottnfärg ska man komma ihåg att TBT är tänkt att läcka ut från färglagret till vattnet för att förhindra påväxt. När sådan gammal båtbottnfärg finfördelas på jättesmå partiklar ökar kontaktytan gentemot vattnet, vilket medför ett ökat läckage av TBT till vatten. Att fina dammpartiklar med TBT når vattenmassan kan därför vara mycket miljöskadligt.

Tenn- och blysanering

Om båtskrovet har en uppmätt bly- eller tennhalt som överstiger gränsvärdet ovan ska någon av följande två kriterier vara uppfyllda för att bidrag för borttagning kan erhållas:

- 1)
 - Arbetet ska endast utföras av personal med yrkesutbildning i saneringsteknik
 - Arbetet ska endast utföras inomhus

Datum
2018-05-15

Beteckning
501-50188-2017

- Byggnaden i vilken arbetet utförs ska vara helt innesluten med frånluftsventilation som försetts med partikelfilter av rätt dimensioner att fånga allt damm som saneringen genererar
- Byggnaden i vilket arbetet utförs ska ha hårdgjorda golvytor och dammtäta innertak och ytterväggar
- Ifall det finns avloppsbrunnar ska dessa alltid försees med partikelfilter i rätt dimensioner för att fånga upp allt damm och andra rester som saneringen genererar
- Lämplig personlig skyddsutrustning ska användas
- Allt damm och andra saneringsrester ska behandlas som farligt avfall och bortskaffas på ett sätt som inte strider mot lagar och regler

2)

- Saneringsteknik där damm och andra saneringsrester inte riskerar att spridas i miljön, så som vissa typer av våt- eller torrslipning med frånluft eller färgborttagningsmedel och skrapning, kan utföras under förutsättning att tekniken är fullgod.
- Området ska kläs in så att det säkerställs att inga saneringsrester eller damm sprids i miljön
- Lämplig personlig skyddsutrustning ska användas
- Allt damm och andra saneringsrester ska behandlas som farligt avfall och bortskaffas på ett sätt som inte strider mot lagar och regler

Hur ska detta visas?

Länsstyrelsen anser att det är mottagaren av bidragets ansvar att försäkra sig om att ovanstående regler följs. Ifall det skulle visa sig att avvikelser har funnits under hanteringen kan detta leda till att mottagaren blir föremål för återbetalningskrav för hela det erhållna bidraget för det aktuella båtskrovet.